PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE | ALPINE ASSOCIATION OF SLOVENIA
SPD 1893
Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si
E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV Si62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

NEUREJEN SISTEM FINANCIRANJA PLANINSKIH POTI IN PLANINSKIH KOČ

Planinska zveza Slovenije je ena največjih in najbolj množičnih nevladnih, prostovoljskih organizacij v Republiki Sloveniji. Je organizacija s tradicijo, saj je naslednica Slovenskega planinskega društva, ki je bilo ustanovljeno 27. 2. 1893. Naša glavna dejavnost je povezovanje društev in zagotavljanje pogojev za planinstvo v Sloveniji ter mednarodnem prostoru. PZS goji slovensko planinsko izročilo, izvaja prostovoljsko delo in deluje kot del civilne družbe, v javnem interesu in kot nacionalna panožna zveza s področja planinstva. Načela delovanja planinske organizacije so: celovito planinstvo in njegova promocija, usmerjenost k društvom, usposabljanje obiskovalcev gora za varnejše gibanje v gorah, varovanje gorske narave, strokovnost in sodelovanje, preglednost delovanja in vključevanje javnosti v sprejemanje odločitev.

PZS združuje 285 društev (planinskih društev, klubov, postaj GRS) s 57.148 člani posamezniki (podatek za 2017), tako odraslimi člani A in B, člani B1 (starejši od 65 let), člani S + Š (študentje in srednješolci) ter mladimi člani P + O (predšolski in osnovnošolski otroci). Glede na število prebivalcev Republike Slovenije to pomeni okrog 2,6 odstotka vsega prebivalstva. Od malce več kot 57 tisoč članov je dobrih 17.000 mladih planincev, od predšolskih otrok do starosti 26 let.

Planinska društva upravljajo 180 planinskih koč, zavetišč in bivakov s skoraj 7.400 ležišči in več kot 10.000 sedišči. Slovenske gore letno obišče okoli 1,7 milijona obiskovalcev, ki jim je na voljo mreža okrog 2.000 planinskih poti v skupni dolžini 10.014 kilometrov po vsej Sloveniji. Za planinske poti po vsej Sloveniji skrbijo za to usposobljeni markacisti znotraj planinskih društev, v letu 2017 je bilo 760 registriranih markacistov PZS. Planinska društva vzdržujejo tudi 62 planinskih veznih poti – obhodnic; med njimi je najstarejša planinska vezna pot v Sloveniji, Evropi in tovrstna na svetu: Slovenska planinska pot, ki je bila ustanovljena leta 1953.

Delovanje planinske organizacije je vpeto v veliko področij javnega delovanja. Zato je še toliko pomembneje, da je prepoznana tudi med predstavniki oblasti v državi in da se v okviru zakonodajne dejavnosti in drugih oblik podpore upošteva tudi potrebe organizacije, ki je v izrazito javnem interesu in širšo korist. Zaradi tega naslavljamo na vas nekaj vprašanj, ki so najbolj pereča za naše nadaljnje delovanje, in vas prosimo za predstavitev vašega videnja.

Planinske poti

Urejanje planinskih poti v slovenskih gorah se je začelo v 19. stoletju, leta 1922 pa je sledilo poenotenje označevanja planinskih poti s Knafelčevo markacijo in smernimi tablami, kot ga poznamo še danes. Leta 1933 je bila sprejeta posebna uredba Dravske banovine o markacijah poti, po desetletjih prizadevanj pa je bil leta 2007 na predlog poslancev sprejet Zakon o planinskih poteh, ki je prinesel veliko obveznosti planinski organizaciji, ni pa zagotovil sistemskega vira financiranja za vzdrževanje planinskih poti. Danes imamo v Sloveniji skupno 10.014 km planinskih poti, od tega je 81 km zahtevnih in 50 km zelo zahtevnih, ostale so lahke poti. Vso to mrežo v 198 društvih, skrbnikih planinskih poti, s pomočjo ostalih članov društev vzdržuje 760 prostovoljnih markacistov, ki letno opravijo več kot 32.000 ur prostovoljnega dela. Obisk planinskih poti vsako leto narašča, s tem tudi

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE | ALPINE ASSOCIATION OF SLOVENIA
SPD 1893
Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si
E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV Si62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

obremenitev na poti in potreba po temeljitejšem vzdrževanju. Neposredni materialni stroški vzdrževanja pl. poti znašajo letno več kot 200.000 € (lastna sredstva PD in PZS, donacije, sredstva FŠO …). Za vzdrževanje planinskih poti v visokogorju je zelo pomembna podpora Slovenske vojske in Policije pri prevozih opreme in markacistov. Z upoštevanjem naštetega in z vrednotenjem opravljenega dela markacistov skladno z Zakonom o prostovoljstvu ocenjujemo vrednost letnega vzdrževanja planinskih poti v Sloveniji na več kot 600.000 €.

Planinske koče

Planinska društva v okviru Planinske zveze Slovenije upravljajo 180 koč, bivakov in zavetišč, ki omogočajo izvajanje osnovne planinske dejavnosti kot najbolj množične rekreativne dejavnosti v Sloveniji ne samo članom planinske organizacije, pač pa tudi vsem ostalim domačim in tujim pohodnikom in planincem. So torej pomemben del turistične infrastrukture, ki v veliki meri podpira turistično dejavnost v gorskih središčih, kot so Bohinj, Bled, Kranjska Gora, Bovec, Kamnik itd. Tudi zaradi njih se naše destinacije uvrščajo v sam svetovni vrh, primer Julijske Alpe. Vse do osamosvojitve Slovenije je država priznavala specifične pogoje, v katerih koče delujejo, še posebej v visokogorju, in je z različnimi, tudi finančnimi sredstvi podpirala njihovo delovanje, predvsem pri večjih vzdrževalnih delih in obnovah. To je bilo enako praksi, ki jo še vedno npr. izvaja Avstrija, ki za približno enako število koč, za njihovo vzdrževanje prispeva avstrijski planinski zvezi med 3,5 in 3, 8 mio € finančnih sredstev na leto. To pa predvsem iz razloga, ker pristojno ministrstvo v avstrijski vladi prepoznava vlogo in pomen planinskih koč kot pomembnega dela turistične infrastrukture, brez katere avstrijski turizem ne bi dosegal rezultatov kot jih. Tudi Slovenija je v strategijo razvoja turizma kot eno izmed pomembnih dejavnosti zapisala planinstvo in pohodništvo, vendarvsa prizadevanjia PZS, da bi se ob tem pogovarjali vsaj o možnostih, da bi bili razpisi za finančna sredstva po svoji obliki in namenu dostopna tudi za planinska društva, so neuspešna. Prizadevanja planinskih društev so usmerjena predvsem v ekološko sanacijo koč (pod mentorstvom Ministrstva za okolje in prostor RS je bil v prejšnji finančni perspektivi izdelan projekt v vrednosti 5,00 mio €, po izdelavi pa ni bil uvrščen med projekte, ki so se sofinancirala iz sredstev EU), izdelan imamo projekt za sanacijo tovornih žičnic (nadomestilo diesel pogonskih motorjev z električnimi in usposobitev za možnost delnega prevoza oseb – za primer nesreč, ko posredovanje s helikopterjem ni mogoče) v vrednosti 1,7 mio €. Pripravljamo tudi projekt energetske sanacije vseh planinskih koč. Še posebej boleče pa je, da je v letu 2017 popolnoma pogorela koča na Korošici, katere obnova bo zahtevala vsaj 800.000 €.